

Skandál se nekonal

Poměrně značná mediální pozornost byla v nedávné době věnována dodávce sedmi nových vrtulníků Mi-24 do výzbroje našich vzdušných sil. Tyto stroje, získané v rámci vyrovnání ruského dluhu vůči České republice, byly často označovány jako olétané nebo dokonce bojově použité. Jaká je skutečná situace, jsme zjišťovali na 33. základně vrtulníkového letectva v Přerově.

Sedm nových bitevních vrtulníků, které naše armáda v letošním roce získala, je verze Mi-24V, tedy stejná, kterou už naši letci používají řadu let. Často udávané označení Mi-35 neznamena žádný modernější typ, ale jde jen o exportní označení stanovené výrobcem. Tím je ruská společnost Rosvertol se sídlem v Rostovu na Donu, kde byly také naše vrtulníky vyrobeny. Bohužel v případě prvních tří kusů nevyužila česká strana možnost navštívit výrobní linku a ohlídat si tak požadovanou kvalitu práce. To byl pak také jeden z důvodů, proč po vyložení vrtulníků v Přerově a jejich sestavení některé části vypadaly jako použité, což pak vyvolalo velké pozdvižení v celém letectvu. „Už při prvním pohledu na nové vrtulníky jsme viděli řadu nedostatků. Šlo ale v podstatě hlavně o nekvalitně provedenou práci. Našli jsme řadu míst, kde byl špatně proveden nátěr nebo dokonce některé zkorodované části,“ říká podplukovník Ján Kriška-Dunajský, náčelník logistiky letectva přerovské základny. Podle jeho slov se ale vše postupně vysvětlilo.

Například fakt, že pod novým nátěrem bylo možné najít jinou kamufláž, byl způsoben tím, že naše strana zaslala požadavek na barevné

schéma až poté, co byly stroje nastříkány podle ruského vzoru. „Teprve naše návštěva v Rostovu při výrobě zbývajících čtyř kusů nám dala odpověď na otázku, proč mají nové vrtulníky tolik nedostatků. Sami představitelé výrobního závodu přiznali, že úroveň kvality jejich práce se znatelně zhoršila. Je to dáno jednak kvalitou a stavem výrobních prostředků a zejména pak tím, že dříve se bitevní vrtulníky vyráběly ve velkých sériích a personál byl v práci zběhlý a zkušený, zatímco dnes, kdy se po delších pauzách vyrobí jen několik málo kusů, neumí lidé pracovat tak kvalitně,“ vysvětluje pplk. Kriška-Dunajský. Jak dále říká, i když bylo závad mnoho, vrtulníky byly stále plně letuschopné. Navíc se podařilo najít shodu, a tak výrobce postupně nedostatky odstranil, a to jak na strojích v Přerově, tak i na druhé várce, která byla tehdy ještě v Rostovu.

I když se tedy nakonec ukázalo, že vrtulníky jsou skutečně nové, neznamena to konec problémů. Ty se vyskytly v jiné oblasti. Vrtulníky Mi-24V jsou totiž vyrobeny se standardní ruskou výbavou, která postrádá některé prvky používané u nás. Nové stroje nemají například palubní odpovídáč, třetí nezávislý umělý hori-

zont či za letu laditelnou radiostanici, což znamená výrazné omezení možnosti jejich použití. Převeďeno do laické řeči, piloti mohou s těmito sedmi vrtulníky létat v podstatě jen za příznivého počasí a v letištním prostoru. „Tyto i další chybějící úpravy jsme schopni provést vlastními silami, ovšem výrobce to považuje za zásah do konstrukce, který by ukončil záruku na vrtulníky. V současnosti probíhající jednání ale naznačují, že bychom mohli povolení získat v brzké době,“ doplňuje pplk. Ján Kriška-Dunajský.

Druhý problém je ještě o něco složitější. Vrtulníky totiž byly dodány s originálními provozními kapalinami, ovšem v české armádě se používají náplně jiných značek. Stejně je to pak i v případě paliva. Výrobní podnik sice nabídl možnost schválení našich kapalin i paliva, ale až po provedení nezbytných zkoušek, které by bylo nutné zaplatit. Vzhledem k ceně těchto zkoušek bylo rozhodnuto, že po dobu záruky nových vrtulníků budou nakupovány a používány jen výrobcem schválené kapaliny. I když to sice bude o něco složitější například z hlediska plánování, stále půjde o levnější variantu.

Jak je tedy patrné, provází novou dodávku řada problémů. Avšak i přes značná omezení znamenají tyto stroje významnou posilu pro přerovskou základnu. Její piloti, kteří do konce srpna nalétali na nových Mi-24V zhruba padesát hodin, si je navíc velmi pochvalují, neboť prý létají a „táhnou“ znatelně lépe než starší stroje.